

ผู้ป่วยถูกงูกัด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์สุชัย สุเทพารักษ์

ภาควิชาอายุรศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ป่วยชายอายุ 40 ปี อยู่สงขลา ประวัติได้จากผู้ป่วยเชื่อถือได้

อาการสำคัญ ถูกงูกัดเมื่อ 40 นาทีก่อน

ประวัติปัจจุบัน 40 นาทีก่อนมาโรงพยาบาล (ประมาณ 03.00 น.) ถูกงูกัดที่ข้อเท้าขวาขณะกำลังกรีดยาง ปวดมาก เห็นชัดเจนว่าเป็นงูกะปะ ใช้ผ้ารัดเหนือแผล

ตรวจร่างกาย VS: BT 36.8°C, PR 90/min, RR 18/min, BP 130/80 mmHg
Ext: swelling of left foot up to 20 cm above ankle, fang marks size 2 cm at dorsum of left foot with minimal blood oozing
Others: unremarkable

Laboratory investigation:

VCT > 30 นาที*, CBC: Hb 13 g/dL, WBC 6,700/mm³, N 67%, L 27%, E 3%, M 3%, platelet 70,000/mm³

ทําในฐนนะ:แพทยที่ถูแลผู้ป่วยรายนี้:ทำอย่างไร

แนวทางการดูแลรักษา

11. ทถามประวัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะเลือดออกง่าย เช่น ประจำเดือนผิดปกติ เลือดออกตามไรฟัน ปัสสาวะเป็นเลือด
12. ปลดผ้าที่รัดเหนือแผล ล้างแผลให้สะอาด
13. ตรวจทางห้องปฏิบัติการตามที่กล่าวมา สามารถใช้ 20WBCT แทน VCT ได้
14. ให้เซรุ่มต้านพิษงูถ้ามีข้อบ่งชี้ (ดูบทที่เกี่ยวข้องในหนังสือ) ซึ่งผู้ป่วยรายนี้มี VCT ที่ยาวกว่าปกติ
15. เฝ้ารวังภาวะเลือดออกง่าย และป้องกันภาวะแทรกซ้อน
16. ติดตามผู้ป่วยทุก 6 ชั่วโมง โดยดูอาการ/อาการแสดงภาวะเลือดออกง่าย และตรวจ VCT
17. ให้ยาแก้ปวด
18. ไม่ต้องให้ prophylactic antibiotic
19. ให้การป้องกันบาดทะยัก (tetanus prophylaxis) เมื่อไม่มีภาวะเลือดออกง่ายแล้ว
20. ไม่ทำ fasciotomy จนกว่าจะมีภาวะ compartmental syndrome อย่างชัดเจน

- 05:00 น. ให้เซรุ่มต้านพิษงูกะปะ 5 vials ใน 30 นาที และรับเข้าไว้ในโรงพยาบาล
- 11:00 น. ไม่มีเลือดออกที่ใด แต่ยังมีปวดบวมที่เท้าซ้าย และ VCT > 30 นาที จึงให้เซรุ่มแก้พิษงูกะปะอีกครั้ง
- 17:00 น. ไม่มีเลือดออกที่ใด ขาซ้ายบวมขึ้นมาประมาณครึ่งน่อง VCT 10 นาที
- 06:00 น. วันรุ่งขึ้น ไม่มีเลือดออกที่ใด ขาซ้ายบวมขึ้นมาประมาณครึ่งน่อง
VCT >30 นาที, CBC – Hb 13 g/dL, WBC 6,800/mm³, N 68%, L 25%, plt 110,000/mm³
ให้เซรุ่มต้านพิษงูกะปะอีก 5 vials
- 12:00 น. ไม่มีเลือดออกที่ใด ขาซ้ายบวมเท่าเดิม VCT 12 นาที
จำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาลในวันรุ่งขึ้น หลัง VCT ปกติ

* ขณะนั้นใช้ VCT > 30 นาทีเป็นข้อบ่งชี้

เอกสารอ้างอิง

5. Rojnuckarin P, Suteparuk S, Sibunruang S. Diagnosis and management of venomous snakebites in Southeast Asia. Asian Biomedicine 2012; 6 (6): 795-805.
6. พลภัทร โจรนันครินทร์, สุชัย สุเทพารักษ์. แนวทางการดูแลผู้ป่วยถูกงูพิษกัด. ใน สุดา สี่บุญเรือง, สุชัย สุเทพารักษ์, วิศิษฎ์ สิตปรีชา. แนวทางการดูแลผู้ป่วยถูกงูกัดและได้รับพิษจากสัตว์. กรุงเทพมหานคร 2555: 24-32.